

Gedempte Oude Gracht 138

ANNO 1564

Vroeger stonden er op deze plaats drie panden met de huisnummers 138, 140 en 142. De panden 138 en 140 aan de kant van de Witstraat (rechts) zijn in 1903 gedeeltelijk gesloopt en als één gebouw herbouwd voor een azijnmakerij en mineraalwaterfabriek. Aan de linkerkant werd het nog steeds aanwezige torentje gebouwd. Nu zie je dat torentje middenin de gevel.

Kort daarna volgde herbouw van het pand op de hoek van de Essenstraat. Hier kwam een heel andere bedrijfstak: de boek- en handelsdrukkerij van de firma Ruijgrok en Co. Zo ontstonden naast

elkaar twee totaal verschillende bouwwerken, wat nog eens werd benadrukt door verschil in hoogte, zoals nu nog steeds is te zien.

Vanaf 1913 kreeg de firma Ruijgrok beide percelen in gebruik. Toen de drukkerij verplaatst werd naar de Waarderpolder werd het complex overgedragen aan de gemeente. De bedrijfsruimte werd vervolgens gesloopt voor de bouw van parkeergarage De Kamp, die gelukkig verscholen ligt achter het in stand gehouden kantoorgedeelte. Sommige oudere mensen zullen het pand ook kennen als de plek waar je je parkeerboete kon betalen.

In de gevel van het gebouw is één van Haarlemse oudste nog aanwezige gevelstenen opgenomen. Deze steen hebben we te danken aan de bouw van de bierbrouwerij en azijnmakerij. Op de steen staat in het Latijn aangegeven en hier maar even

vertaald: **"ANNO 1564"** met daaronder **"OP 21 JUNI"**, de datum waarop de bouw klaar was. De letters zijn niet zo makkelijk leesbaar, vooral de datum niet. Het Latijn maakt het ook niet makkelijker. Dat was nog veel erger toen de steen een tijdlang net zo wit was als de muur waar hij in zat; echt niet te lezen.

Eind 2014 was duidelijk dat het gebouw opnieuw zou worden geschilderd. Een mooie gelegenheid om ook de wit gekalkte gevelsteen te restaureren. De gevel werd na kleuronderzoek uiteindelijk, na overleg met de gemeente, van wit naar bruin rood geverfd, de kozijnen lichtgroen en de spekranden en de bogen boven de ramen in oker.

De gevelsteen kreeg bijzondere aandacht van de Stichting Geveltekens Vereniging Haerlem (SGVH). Myrthe Smith van het bedrijf "Het Geheim van de Smith" heeft daarvoor het kleuronderzoek gedaan. Bij het beschilderen van de steen heeft zij veel aandacht besteed aan het leesbaar maken van de tekst. Het resultaat is zodanig dat de steen en tekst nu weer duidelijk zichtbaar is geworden en er weer voor jaren tegen kan.

Overigens hebben nieuwe inzichten aangetoond dat de gevelsteen niet de stichtingsdatum van de bierbrouwerij/azijnmakerij aangeeft; dat was namelijk vijftig jaar later. De vraag blijft wat de steen dan wel aangeeft.

Er staat nu weer een in kleuren sprekend gebouw met diverse bijzonderheden zoals, heel leuk, maar wat verder weg: de opnieuw geverfde gootklossen die eruit zien als de kopjes van kleine varkentjes.

Bron: Jaarboek 2014 Vereniging Haerlem – Nieuws over gevelstenen - Martin Busker